

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Андріївського ліцею № 1
Донецької селищної ради
Ізюмського району
Харківської області
02.06.2023 № 120-ОД

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області
загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи)
на 2023/2024 навчальний рік

ВСТУПНА ЧАСТИНА

Освітня програма Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області I (початкова освіта) ступеня навчання, розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанов Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87, від 24.07.2019 р. № 688 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами), від 30.09.2020 р. № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» та на підставі типових освітніх програм, затверджених наказом МОН України від 12.08.2022 р. №743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма для 1-2, 3-4 класів визначає вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;

- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;

- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

У процесі реалізації Типової освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Мета освітньої програми початкової школи визначає зміст та організацію освітнього процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку здобувачів освіти. Заклад активно використовує педагогіку партнерства (співробітництва), що ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості, рівного доступу до освіти, створення умов для соціально-психологічного захисту учасників освітнього процесу. Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень.

Освітня програма закладу спрямована на:

- диференційоване та індивідуальне навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями різних методик навчання та виховання;

- результати навчання та формування ключових компетентностей здобувачів освіти;

- розширення повноважень вчителів, учнів, батьків в управлінні школою, вирішенні методичних, педагогічних, фінансових питань, завдань розвитку матеріальної бази;

- утвердження в школі атмосфери гуманізму, поваги до особистості вчителя і учня;

- формування у здобувачів освіти національної самосвідомості, правої культури та громадянської відповідальності.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОРІЄНТОВНА ТРИВАЛІСТЬ І МОЖЛИВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-го класу – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-го класу – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах початкової школи (додаток 1 – для 1-2 класів, додаток 2 – для 3-4 класів, додаток 3, 4, 5, 6 -для інклюзивних класів).

Навчальні плани Андріївського лицю №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області охоплюють інваріантну складову,

сформовану на державному рівні та варіативну складову, яка передбачає індивідуальні заняття та консультації на вивчення окремих предметів інваріантної складової, групові заняття та консультації.

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів, передбачають реалізацію освітніх галузей через окремі предмети відповідно до Державних освітніх стандартів.

Відповідно до пп.1-2 статті 20 Закону України «Про освіту», Положення про інклюзивне навчання із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №588 від 09.08.2017 року передбачено умови для **інклюзивних класів**, навчання осіб з особливими освітніми потребами. Індивідуальні навчальні програми та індивідуальні навчальні плани для учнів розробляються педагогічними працівниками за участю одного з батьків (законних представників) відповідно до можливостей дитини з використанням Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку та з урахуванням рекомендацій комунального закладу інклюзивно-ресурсного центру.

З метою забезпечення якості інклюзивного навчання в закладі:

- створено інклюзивний освітній простір;
- надаються освітні послуги відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей учнів з особливими освітніми потребами;
- здійснюється педагогічний супровід дітей протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу;
- здійснюється співпраця із інклюзивно-ресурсним центром.

Індивідуальне навчання організовується відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955, на підставі довідок про потребу дитини у домашньому догляді та заяв одного з батьків чи осіб, які їх замінюють. Відповідно до п.2 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти заклад може організовувати здобуття освіти здобувачами за різними формами (екстернат, сімейна, педагогічний патронаж).

Початкова освіта здобувається:

Відповідно до пп.4-5 статті 12 Закону України «Про освіту»

Пп.4. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Пп.5. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Початкова освіта забезпечує формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.*

Освітня програма початкової освіти Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

«Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником», – йдеться також у законі.

Для тих, хто розпочав навчання у 2018 році й пізніше, тривалість здобуття повної середньої освіти становитиме 12 років.

В закладі передбачено такі рівні повної загальної середньої освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки (1-4 клас);
- базова середня освіта тривалістю п'ять років (5-9 клас).

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладену за освітніми галузями, визначеними в Державних стандартах та Типових освітніх програмах, а саме:

початкова освіта 1-4 класи (за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.),

освітні галузі:

мовно–літературна;

іншомовна;

математична;

я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна й здоров'язбережувальна);

технологічна;

інформативна;

мистецька;

фізкультурна;

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у навчальних програмах, обраних для викладання предметів інваріантної складової навчального плану (додаток 7).

Особливістю освітнього процесу в 1-4 класах є структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні.

У навчальному плані для 1-2, 3-4 класів:

- у 1-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – інтегрований курс «Навчання грамоти», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична;

- у 2-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

- у 3-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через предмет «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична;

- у 4-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через предмет «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

Наскрізні лінії («Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність») є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів; соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про

суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, класних керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєвоважливої для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Формами організації освітнього процесу є різні типи уроків, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, уроки на природі. Урок залишається визначальною формою освітнього процесу. Процес навчання в школі визначається системою дидактичних принципів, що впливають із його закономірностей. Дидактичні принципи слід враховувати й під час вибору методів навчання, за допомогою яких учитель повинен поступово, систематично навчати учнів, подавати їм навчальний матеріал доступно, наочно, науково, дбати, щоб учні виявляли самостійність та активність і свідомо засвоювали його.

Кожен урок має певну структуру, що визначає послідовність його етапів. На кожному етапі вирішують конкретні завдання, що також позначається на виборі методів навчання.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

МОН України зазначає, що формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних робіт, лабораторних робіт, досліджень, проєктів відповідно до змісту окремих предметів.

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджено наказом МОН від 8 вересня 2020 року №1115 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 28 вересня 2020 року за №941/35224 впроваджується дистанційна форма навчання. Дистанційна форма здобуття освіти залишається виключно добровільною і потребує подання відповідної заяви про зарахування/переведення від батьків. Поки що немає можливості організації очного або змішаного навчання в закладі освіти. Обов'язково враховуються інтереси учнів під час дистанційного навчання.

Технології дистанційного навчання дозволяють продовжувати освітній процес під час військового стану та інших надзвичайних обставин.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (моніторинг);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (навчальні програми та підручники);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (щомісячні звіти);
- якість проведення навчальних занять (через аналіз уроків);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)
- проведення адміністративних контрольних робіт.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Інструменти для здійснення моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості освіти визначені відповідно до порядку проведення внутрішнього моніторингу у закладі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання відповідно до наказів МОН України від 13 липня 2021 р. №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

- 1) формувальне (вербальне) оцінювання (у 1-4 класах відбувається на суб'єкт – суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження індивідуального розвитку учнів у процесі навчання та має на меті підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях);

2) підсумкове оцінювання (семестрове та річне), річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку у разі переведення його на наступний рік навчання.

Формувальне (вербальне) та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам освітньої програми закладу освіти, вибір їх форм, змісту та способу здійснюють педагогічні працівники закладу освіти. Підсумкове оцінювання у початкових класах передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів відображається у свідоцтві досягнень, що видається учневі.

Навчальні досягнення учнів, які навчаються за індивідуальною формою навчання, оцінюються відповідно до вимог індивідуальних навчальних програм.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової освіти здійснюється шляхом їх державної підсумкової атестації. Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Відповідно до ст.12 розділу II Закону України «Про освіту» «Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;

- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти».

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які мають реалізувати педагоги у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і

фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- курси за вибором;
- проєктну діяльність;
- позакласну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Додатки до навчального плану: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаток 7 – перелік програм для вивчення предметів інваріантної складової навчального плану.

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Андріївського ліцею №1
Донецької селищної ради
Харківської області
Ізюмського району
02.06.2023 №9

У
ф
у
Де
осі
пр
та
Укр
Гра
нав
Сум
фіна
поді

Директ

Додаток 1

складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти І (1-4 класи) ступеня Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області (схвалено на засіданні педагогічної ради від 02.06.2023, протокол № 9, затверджено наказом від 02.06.2023 № 120-ОД)

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 1-2-х класів українською мовою навчання**

Навчальні предмети	Класи	
<i>Інваріантний складник</i>		
	1	2
Українська мова	7	3,5
Читання		3,5
Іноземна мова (англійська)	2	3
Математика	4	4
Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3
Інформатика	-	1
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Дизайн і технології	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	22	24
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Українознавство (курс за вибором)	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

Додаток 2

складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи) Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області (схвалено на засіданні педагогічної ради від 02.06.2023, протокол № 9, затверджено наказом від 02.06.2023 № 120-ОД)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 3-4-х класів з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
<i>Інваріантний складник</i>		
	3	4
Українська мова	3,5	3,5
Читання	3,5	3,5
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	5	5
Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3
Інформатика	1	1
Музичне мистецтво	1	1
Образотворче мистецтво	1	1
Дизайн і технології	1	1
Фізична культура	3	3
Усього	25	25
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Українознавство (курс за вибором)	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

Додаток 3

складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи) Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області (схвалено на засіданні педагогічної ради від 30.08.2023, протокол № 1, затверджено наказом від 31.08.2023 № 145-ОД)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 1-А класу з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1-А ЗПР	
<i>Інваріантний складник</i>		
Українська мова	7	
Читання		
Іноземна мова (англійська)	2	
Математика	4	
Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	
Інформатика	-	
Музичне мистецтво	1	
Образотворче мистецтво	1	
Дизайн і технології	1	
Фізична культура	3	
Усього	22	
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.		-
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція мовлення	2
	Корекція розвитку	1
	Ритміка	1
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

Додаток 4

складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи) Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області (схвалено на засіданні педагогічної ради від 30.08.2023, протокол № 1, затверджено наказом від 31.08.2023 № 145-ОД)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 3-Б класу з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3-Б	ІІІ
<i>Інваріантний складник</i>		
Українська мова		3,5
Читання		3,5
Іноземна мова (англійська)		2
Математика		4
Я досліджую світ (інтегрований курс)		3
Інформатика		1
Музичне мистецтво		1
Образотворче мистецтво		1
Дизайн і технології		1
Фізична культура		3
Усього		23
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	3
	Соціально-побутове орієнтування	3
	Лікувальна фізкультура	0,5
	Ритміка	0,5
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		30

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

Додаток 5

складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи) Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області (схвалено на засіданні педагогічної ради від 30.08.2023, протокол № 1, затверджено наказом від 31.08.2023 № 145-ОД)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 4-А класу з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	4-А ОРА	
<i>Інваріантний складник</i>		
Українська мова	3,5	
Читання	3,5	
Іноземна мова (англійська)	3	
Математика	5	
Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	
Інформатика	1	
Музичне мистецтво	1	
Образотворче мистецтво	1	
Дизайн і технології	1	
Фізична культура	3	
Усього	25	
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-	
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку (базова)	3
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	1
	Розвиток мовлення	1
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	30	

Директор ліцею

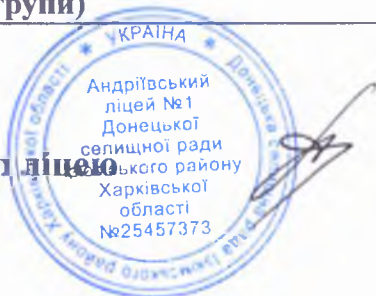
Любов ЧАГОВЕЦЬ

Додаток 6
складений відповідно освітньої програми загальної середньої освіти I ступеня (1-4 класи) Андріївського ліцею №1, Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області, (схвалено на засіданні педагогічної ради від 30.08.2023, протокол № 1, затверджено наказом від 31.08.2023 № 145-ОД)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
для 4-Б класу з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	4-Б	ІІІ
<i>Інваріантний складник</i>		
Українська мова	3,5	
Читання	3,5	
Іноземна мова (англійська)	2	
Математика	4	
Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	
Інформатика	1	
Музичне мистецтво	1	
Образотворче мистецтво	1	
Дизайн і технології	1	
Фізична культура	3	
Усього	23	
<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	1
	Лікувальна фізкультура	1
	Корекція мовлення	2
	Соціально-побутове орієнтування	2
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		29

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

Перелік програм
для вивчення предметів інваріантної складової навчального плану
Андріївського ліцею №1 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області у 2023/2024 навчальному році

№	Клас	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Автор	Коли і ким надано	Кількість годин	
					за програмою	фактично
Початкова школа						
1	1	Навчання грамоти Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	245	245
2	1	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	70	70
3	1	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	140	140
4	1	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
5	1	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
6	1	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
7	1	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
8	1	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
9	2	Українська мова Читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	245	245
10	2	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1-2 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
11	2	Математика	О.Я.Савченко	Наказ МОН	140	140

25	3	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
26	3	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
27	4	Українська мова та Літературне читання Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	245	245
28	4	Математика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	175	175
29	4	Англійська мова Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
30	4	Я досліджую світ Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105
31	4	Дизайн і технології Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
32	4	Інформатика Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
33	4	Музичне мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
34	4	Образотворче мистецтво Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	35	35
35	4	Фізична культура Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи	О.Я.Савченко	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743	105	105

Директор ліцею

Любов ЧАГОВЕЦЬ

